

VRIENDENNIEUWS

EEN UITGAVE VAN DE VERENIGING VRIENDEN VAN BLIJDORP

FEBRUARI 1989

In dit nummer

- ☆Convocaties voor
Algemene Leden-
vergadering
Reis naar Düsseldorf
Vijfdaagse reis naar
Jersey en Parijs
- ☆Nieuws uit Blijdorp
en andere
dierentuinen
- ☆Veel info over
Struisvogels
Gorilla's en
Neushoorns

Losse nummers f. 2,25

VERENIGING VRIENDEN VAN BLIJDORP
Schepenstraat 71, 3039 NC Rotterdam

Vriendennieuws is een uitgave van de Vereniging Vrienden van Blijdorp en verschijnt tenminste 4 maal per jaar.

OPLAGE: 4.000

De Vereniging Vrienden van Blijdorp stelt zich ten doel: "het opwekken van belangstelling voor de Diergaarde Blijdorp, het steunen daarvan door het bijeenbrengen van gelden en het doen van giften in geld of natura, voorts het geven van bekendheid aan het doel en streven van culturele zoölogische tuinen".

De jaarlijkse contributie bedraagt (minimaal) f. 30,-, waarvoor de leden 4 keer per jaar het verenigingsorgaan Vriendennieuws ontvangen, alsmede 2 gratis toegangsbewijzen voor Diergaarde Blijdorp in Rotterdam of Artis in Amsterdam.

Bovendien worden de leden in staat gesteld om deel te nemen aan excursies naar binnen- en buitenlandse dierentuinen, speciale lezingen gedurende het winterseizoen bij te wonen en worden zij uitgenodigd voor de jaarlijkse Blijdorp-dag annex Algemene ledenvergadering.

Verenigingssecretariaat: A.M. Bos, Schepenstraat 71, 3039 NC Rotterdam,
VRIENDENFOON 010-465 90 15; giro 1357803.

Afdeling Reizen: mevr. C. Berger-Kindt, Kortedreef 48, 3075 GR Rotterdam,
telefoon 010-419 18 63; giro 2071059.

Promotieteam: fam. H. Gerritse, Cleyburchstraat 5a, 3039 DA Rotterdam,
telefoon 010-466 36 82.

Redactie-adres Vriendennieuws:
A. Noordermeer, R. Visscherstraat 118,
3132 EV Vlaardingen, telefoon 010-434 77 46

Samenstelling Verenigingsbestuur:
voorzitter B. Swaep
vice-voorzitter A. Noordermeer
secr.-penningmeester A.M. Bos
2e secretaris C.M. Groenhorst
leden C. Berger-Kindt
D.A. van Herwijnen

Foto's en illustraties:
F.H.M. Ramack (5)
Diergaarde Blijdorp (2)
A. Noordermeer (1)
H.J.V. Sody (1)
De Jong & Van Es (1)
Vincennes Zoo, Paris (1)
Esbjerg Akvarium (1)
Vogelpark Walsrode (1)

Aan dit nummer werkten mee:
A.M. Bos, R. Bruin,
M. Damen, G. Gerritse,
H. Hagen, D.A. van Herwijnen,
A. Noordermeer, B. Swaep.

Foto voorpagina:
Salomé met haar zoon Salem
(zie pagina 18 e.v.)

INHOUDSOPGAVE	pag.
Van de redactie	3
Burgerlijke stand Blijdorp	3
Bestuurswijziging	4
Jaarverslag	5
Algemene ledenvergadering	5
Contributiebetaling 1989	6
Gift Inter Techniek BV	6
Dier in 't vizier	9
Fiat Panda gaat "ver van huis"	10
Uit de promotiehoek	11
Reis naar Jersey en Parijs	12
Nieuws uit andere dierentuinen	17
Nieuws uit Blijdorp	18
Rondleidingen	
achter de schermen	20
Dierentuinen van de wereld	23
Voorjaarsexcursie naar	
Düsseldorf	28
Lezingen voor de vrienden	31
Hippo-droom bij Buningh	31
Neushoorns in gevangenschap	32

**Wij wensen alle leden
van de Vereniging
Vrienden van Blijdorp
en hun familieleden een
voorspoedig en gezond
1989 toe!**

Van de redactie

De algemene ledenvergadering nadert en in dit nummer treft u de convocatie daarvoor aan. Helaas is het met het oog op de verschijningsdatum en de statutair voorgeschreven termijnen niet mogelijk om de financiële overzichten over 1988 in dit nummer op te nemen. U vindt deze in het tweede Vriendennieuws van 1989, dat in de eerste helft van april a.s. in uw brievenbus zal vallen, waardoor u in elk geval ruim vóór de ledenvergadering volledig op de hoogte bent.

In datzelfde nummer zullen we u tevens informeren over de activiteiten van zaalvoetbalvereniging Bergpolder en Albert Heyn ten bate van de Aktie Maak je dik voor de Dikhuiden.

Zoals u ongetwijfeld zal zijn opgevallen heeft Vriendennieuws een gedaantewisseling ondergaan. Qua inhoud zal het blad nauwelijks wijzigen; wel hopen we door de opzet en indeling wat speelser te maken uw leesplezier te vergroten. Verder zal elk nummer een ander kleurtje krijgen en is er op de omslag ruimte vrijgelaten voor een per uitgave wisselende foto, waardoor het blad meer een magazine-uitendlijk krijgt. We horen graag uw mening over deze veranderingen en natuurlijk ook over de inhoud van Vriendennieuws. Op- en aanmerkingen in positieve of negatieve zin zijn altijd welkom, omdat ze ons in staat stellen om het blad te sturen in de richting die u wenst!

Burgerlijke stand Diergaarde Blijdorp

De belangrijkste wijzigingen in de dierenverzameling van Diergaarde Blijdorp gedurende september 1988:

GEBOREN:

1 Wallaby - 2 Muismaki's - 1 Slanke lori - 1 Mantelbaviaan - 3 Mara's - 1 Damhert - 1 Java kantjil (later dood) - 1 Himalaya tahr - 1 Aalscholver - 2 Zwartvoetpinguïns - 6 Delacourfazanten - 1 Argusfazant - 2 Hokko's - 3 Edelpapegaaien - 1 Bali-spreeuw - 1 Driekleurglansspreeuw - 4 Parelskinks - 1 Tokkeh - 1 Cubaanse boa.

ONTVANGEN:

1 Venezuela amazone - 1 Blauwvoorhoofd-amazone - 1 Purperkuiftoerako - 1 Nieuw Guinea neushoornvogel - 1 Hokko - 1 Woudschildpad - 1 Griekse landschildpad - 1 Moorse landschildpad - 4 Chuckwalla's - 3 Hoornkikkers - 9 Roodoogboomkikkers.

VERZONDEN:

1 Rode ratkangoeroe - 3 Wallabies - 1 Plompe lori - 6 Stokstaartjes - 1 Californische zeeleeuw - 5 Zwarte zwanen - 4 Australische casarca's - 1 Marmertaling - 2 Ringnektalingen - 1 Halsbandparkiet - 1 Alexanderparkiet - 1 Shama lijster - 1 Griekse landschildpad - 2 Woudschildpadden - 4 Parelskinks - 2 Chuckwalla's - 1 Woestijnvaraan - 1 Gele varaan - 1 Reuzenwaterslang - 2 Childrens pythons - 2 Koningspythons.

VERLOREN:

1 Kamstaartbuidelrat - 1 Tasmaanse duivel - 1 Muismaki - 1 Pinché - 1 Mantelbaviaan - 2 Mara's - 1 Koesimanse - 1 Guanaco - 1 Giraffe - 1 Grote koedoe - 1 Marmertaling - 1 Geelvleugelara - 1 Muskuslori - 2 Wallichfazanten - 1 Keizerduif - 2 Driekleurglansspreeuwen - 1 Panter-schildpad - 1 Roodoogboomkikker.

Neushoorns in gevangenschap

door Marc Damen

De neushoorn is een van de bekendste dieren in de dierentuin, al zullen ze de apen en de olifanten nooit in populariteit overtreffen. Toch wordt deze dikhuid ten onrechte vaak op de achtergrond gehouden, omdat zijn "concurrent", de olifant, nog groter en imposanter is.

Dit is ook in veel dierentuinen te merken, b.v. in Artis en Blijdorp, waar men op 5 of 6 olifanten slechts één neushoorn houdt, al moet hierbij wel vermeld worden dat beide instellingen hun best doen om er een vrouwelijk exemplaar bij te krijgen, maar het valt niet te ontkennen dat er, met uit-

zondering van het W.W.F. in 1988, meer aandacht aan de olifanten dan aan de neushoorn wordt besteed.

Nu leven er nog 5 soorten neushoorns. Een kortsignalement:

SOORT	AANTAL	AANTAL IN GEV.SCHAP	WAARTEZIEN	LEEFWIJZE
Javaanse	75	—	—	solitair (alleen)
Sumatraanse	250	—	Howletts	solitair
Indische	1000	75	Artis, Blijdorp	solitair
Zwarte	3000	150	London Zoo	solitair
Witte	5000	400	Emmen/Burgers Beekse Bergen	in groepsverband

Zoals blijkt uit het bovenstaande is alleen de witte- of breedlipneushoorn een groepsdier; deze heeft behalve ruimte om een territorium af te bakenen ook meerdere vrouwtjes nodig. Dan ook worden er jongen geboren zoals in Burger's dierenpark in Arnhem of in Safaripark Beekse Bergen in Hilvarenbeek gebeurt. Opvallend is wel dat de 6 Arnhemse jongen het levenslicht in het Safaripark van die dierentuin zagen of er tenminste verwekt zijn. Daar heeft de witte neushoorn de ruimte en meerdere vrouwtjes. Het fokken van neushoorns is op zich niet zo moeilijk, maar in de meeste, vooral oude, dierentuinen ontbreekt het nogal eens aan een goede huisvesting en voldoende ruimte. Dat er pas de laatste tien jaar met enige regelmaat jongen worden geboren is voor-

al te wijten aan het feit dat men bang was om twee neushoorns bij elkaar te brengen omdat er dan "nogal hevig gevochten wordt". In feite is dit aftasten (want meer dan dat is het niet) de inleiding van het paringsritueel.

Zo wilde men tegen het einde van de vorige eeuw in de Berliner Zoo fokken met de Indische neushoorn. Tot dan toe hadden het wijfje en het mannetje gescheiden van elkaar geleefd. Nu werd, in aanwezigheid van talrijke vakmensen, de verbindingsdeur tussen de beide verblijven geopend. Snuivend verscheen de stier in de deuropening. Het wijfje reageerde onmiddellijk, spoot urine tegen de stier en stootte zachte fluittonen uit. De stier liet zijn hoorn zakken, nam een korte aanloop, ramde het vrouwtje in de flank en gooid

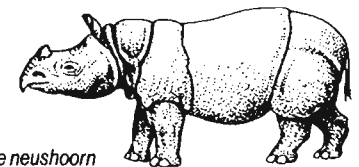
haar op een zij. Verstart van schrik gaf de directeur een teken en meteen werden er uit vier hoeken waterstralen op de wentelende kolossen gericht. Met lange breekijzers gewapende oppassers kwamen tussenbeide om de dieren te scheiden. De specialisten wisten toen echter nog niet dat de beide neushoorns geen enkele bedoeling hadden een strijd op leven en dood te voeren. Bij deze dieren heersen bij het liefdesspel nu eenmaal naar onze maatstaven wat ruwe gewoonten. Hierdoor brak tientallen jaren alleen al bij de gedachte aan een neushoornparing de dierenverzorgers in tuinen over de hele wereld het angstzweet uit.

Een ander probleem was het transport van de kolossen, en dan niet zozeer het vervoer, als wel hoe ze zo'n beest, bang voor het onbekende, in, en later weer uit de transportkist kon krijgen. Hiervoor maakt men gebruik van een truc: eerst zetten de verzorgers de transportkist met geopende schuif voor de deur van het perk. Dan werd door verschillende helpers aan de andere kant van het verblijf een 2 meter hoge wand gebouwd van strobalen. Die wand lieten de verzorgers vooruit wandelen. Dat gebeurde heel geleidelijk en na een paar uur was het dier zonder een enkele aanleiding tot paniek zover ingesloten, dat het een laatste uitweg in de transportkist vond. Zodra hij binnen was, viel de schuif dicht en het "pakket" was klaar voor verzending. Maar bij aankomst deed zich een probleem voor: de dikhuid wilde absoluut niet uit zijn kist komen, hij waagde zich niet in het onbekende en beangstigende. Toen bedacht men een nieuwe list. Men reikte aan de achterzijde door de traliestaven en haalde er een hoeveelheid neushoornmest uit. Deze geurende massa verdeelde men in kleine porties en legde die in een lange rij van de uitgang van de kist naar het midden van zijn nieuwe verblijf. Nu hebben neushoorns een gezichtsvermogen dat bijna

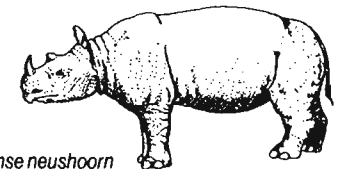
nihil is; ze leven zogezegd in een wereld van geuren. In de vrije natuur "parfumeren" ze hun privéwegen naar de eet-, drink- en slaapplekken met de geur van hun uitwerpselen. Zo kreeg de nieuweling door de geur van arglistig aangelegde geurpaden de illusie dat hij daar wel eens eerder geweest was. De neushoorn snoof merkbaar tevreden, deed een paar stappen naar voren en daar was hij dan, waar men hem wilde hebben.

De eerste neushoorngeboorte in gevangenschap vond plaats in 1872, toen een Sumatraanse neushoorn, een soort die heden ten dage zeer zeldzaam is, in de haven van Londen een jong kreeg! De moeder van dit jong was 7 maanden tevoren gevangen. In 1889 en in 1925 werden in Calcutta resp. een Sumatraanse- en een Pantserneushoorn geboren en in oktober 1941 en in 1944 werden in Brookfield Zoo, Chicago 2 zwarte neushoorns geboren uit hetzelfde ouderpaar.

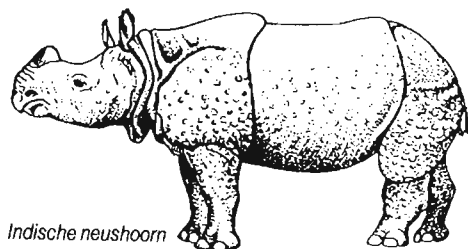
In 1960 was Nederland aan de beurt toen op 29 augustus van dat jaar in "onze" diergaarde "Laura", een zwarte neushoorn ter wereld kwam. Zij was de 15e neushoorn ter wereld die in gevangenschap geboren werd en de 9e van haar soort; de eerste van in totaal 18 neushoorns die op Hollandse bodem de eerste stapjes deden. De overige 17 zijn alle witte- of breedlipneushoorns (2 namen voor 1 diersoort).

Javaanse neushoorn

Sumatraanse neushoorn

Indische neushoorn

Het toverwoord voor het fokken met neushoorns in gevangenschap schijnt "ruimte" om een territorium te kunnen afbakenen, te zijn en voor de sociale soort, de witte neushoorns die in Nederland te zien is ook "polygamie", d.w.z. 1 mannetje met meerdere wijfjes.

ATELIER **ESTĒ**

portretopdrachten - ontwerpen

Berkendaal 157

3075 XD Rotterdam

tel.: 010 - 4324693

Ferdinand Sikken

Joyce Turek

SCHILDERIJEN AQUARELLEN GRAFIEK KERAMIEK

**Geheel
tot Uw dienst.**

BANK MEES & HOPE NV

VRIENDEN KIOSK PLUCHE

**SEIZOEN
AANBIEDING**

090 NIJLPAARD GROOT, rose 22 cm
091 IDEM grijs

NU VAN 15.75
VOOR 12.50
PER 2 STUKS
ASSORTI
VOOR
22.-

**KIJK IN ONZE KADOFOLDER
WIJ HEBBEN NOG VEEL MEER!**

Verzendkosten f 7.50
(bij bestellingen van minder dan f 75.-)

Zolang de voorraad strekt.

AANMELDING LEDEN

(BLOKLETTERS S.V.P.)

Naam: _____

Voorletters: _____

Adres: _____
nr.

Postcode: _____

Woonplaats: _____

Geb. datum: _____

Giro/banknr.: _____

geeft zich hierbij op als lid en verzoekt om
toezending van een acceptgiro.

Bovenstaand lid is opgegeven c.q. neven-
staande artikelen zijn besteld door:

BESTELKAART KIOSK

Aantal	Nummer	Omschrijving	Prijs
	090	Nijlpaard, rose	12,50
	091	Idem, grijs	12,50
	095	Set nijlpaarden	22,00
	003	Dwergnijlpaard, tin	40,00
	004	Idem, op marmer	45,00

Datum: _____

Handtekening: _____

Vergeet uw naam en adres niet!